

Nr 391

Av fru Eriksson i Stockholm och fru Thunvall, om viss utbildning av läkarterapeuter.

(Lika lydande med motion nr 313 i Första kammaren)

Sjukvårdens andel av bruttonationalprodukten under de senaste 15 åren har så gott som fördubblats och uppgår numera till ca 5 %, samtidigt som läkarkåren ökat med icke mindre än 63 %. Intet tyder på att utvecklingen kommer att hejdas. Man frågar sig då, om vi i framtiden verkligen har råd att på alla läkarbefattningar ha personer med full grundutbildning, som tar minst 8 år, till största delen på det allmännas bekostnad.

Trots rationaliseringar och nedskärningar har det nyligen framlagda förslaget till ny grundutbildning för läkare praktiskt taget beräknat samma tid för studierna, beroende på det ständigt ökande kunskapsstoffet. Ett rationellt grepp vore därför att differentiera grundutbildningen i en rent akademisk linje med samma standard och omfattning som hittills och i en övervägande praktiskt inriktad linje med grundskolan som bas och med direkt anknytning till den nya sjuksköterskeutbildningen. Den först nämnda linjen skulle vara förlagd till universiteten och avse utbildning av allmänläkare och specialister. Den praktiska linjen däremot skulle förläggas till centrallasarett och liknande större sjukhus, där tillgång på lärare finns. Utbildningstiden borde kunna begränsas till ca 3 år, varav 2 år skulle ägnas rent medicinska ämnen och det tredje året förslagsvis ägnas psykologi, psykiatri, samhällskunskap, sociologi, arbetsledning etc. Denna utbildning skulle avse behandlingsläkare, förslagsvis med yrkesbe-teckningen läkarterapeuter.

Direkt kommunikation mellan de båda linjerna skulle göras möjlig. Den som valt den praktiska vägen skulle efter komplettering i teoretiska ämnen och eventuellt språk kunna vinna inträde på den akademiska linjen. Den universitetsstuderande, som finner sig bättre passa i praktiskt terapeutiskt arbete, skulle på motsvarande sätt kunna flytta över till läkarterapeutlinjen efter viss sjukhustjänstgöring.

Inom hälsovården, eftervården och kronikervården, social- och åldringsvården och militärsjukvården finns stora arbetsfält som nu sköts av läkare med full utbildning men som lika väl eller bättre skulle kunna bestridas av kvinnor och män med en elementär medicinsk kunskap kombinerad med sociologisk och administrativ utbildning.

Utbildningslinjen borde, som nämnts, stå öppen för sjuksköterskor och

sjukvårdare med goda betyg och meriterande praktisk tjänstgöring, men även för andra med motsvarande förutsättningar.

Erfarenheter från en kår motsvarande den som här benämnts läkarterapeuter finns bland annat att hämta i Sovjet. Den ryska hälso- och sjukvården bestrids nämligen till stor del av medicinalpersonal med 4 års utbildning efter grundskolan eller 2 1/2 år efter avslutat gymnasium, en utbildningstid som sammanfaller med de svenska sjuksköterskornas.

De ryska läkarterapeuterna arbetar självständigt inom kollektivjordbruk och industrier med särskilda hälsostationer som bas. Första hjälpen vid olycksfall, vaccinerings, hälsovårdsundervisning, i glesbygder ofta hela läkarvården, utföres av läkarterapeuterna, och de har också rätt att skriva ut recept i viss omfattning. De ryska läkarterapeuterna kan pröva till läkarhögskolorna för högre läkarexamen. Utan att helt kopiera det ryska systemet bör det finnas möjligheter att även inom den svenska sjukvården få användning för en mer differentierad läkarkår. Totala antalet läkare kan därigenom öka, samtidigt som den vetenskapliga längre utbildningen för läkare behålles och kompletteras med hjälparskaran av en ny kvalificerad grupp. Sjuk- och hälsovården bör på olika sätt fånga upp nya ungdomsgrupper från en allt bättre grundskola, fackskola och helt eller delvis genomgången gymnasial utbildning. Samtidigt skapas fortbildningsmöjligheter för sjuksköterskorna, som redan nu i stor utsträckning lämnar yrket och därmed ofta sjukvården.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning av möjligheterna att med bland annat sjuksköterskeexamen som bas skapa en kortare medicinsk utbildning av s. k. läkarterapeuter.

Stockholm den 24 januari 1968

Nancy Eriksson (s)

Gunbjörg Thunvall (s)
